

16 PF-5

- Autors: R. B. Cattell, A. K. S. Cattell i H. E. P. Cattell.
- Última revisió de l'adaptació espanyola: 2005.
- 185 ítems amb tres alternatives de resposta V/?/F.
- Dóna puntuacions en:
 - 3 índexs d'estil de resposta
 - 5 dimensions globals
 - 16 escales primàries

- Aplicació individual o col·lectiva.
- A majors de 16 anys.
- Els resultats es donen baremats en decatipus.
- Com a mesura de personalitat d'ampli espectre, és un instrument útil per a predir les conductes de les persones en situacions i activitats molt diferents.

Interpretació

Per a una interpretació exhaustiva i de qualitat, caldria conèixer els continguts exposats en el manual sobre fiabilitat, distribució, validesa, errors de mesura i correlacions entre escales i amb altres proves externes.

S'aconsella seguir l'**ordre** següent per a la interpretació.

1r. Estils de resposta

És el primer pas perquè tenen funció de filtre. Podrien fer que la prova no fóra vàlida per a ser avaluada.

2n. Dimensions globals o trets de segon ordre

Apuntaments. Grau de congruència. Dimensions

3r. Escales primàries o trets de primer ordre

Forma general. Apuntaments. Valoració de les escales

1. Estils de resposta

Manipulació de la imatge (MI) per a controlar la desitjabilitat social. 12 ítems elaborats amb criteri racional. La mitjana de la mostra espanyola està en una puntuació directa de 13,62. Queda a criteri de l'avaluador determinar uns punts crítics (per dalt i per baix) que marquen a partir d'on es considera un problema la manipulació de la imatge.

Infreqüència (IN). 38 dels ítems seleccionats perquè menys d'un 4% de persones de les mostres respongueren B (interrogant). Mesura el nivell de respostes infreqüents. Podria estar causat pel fet de contestar els ítems a l'atzar, per problemes de comprensió, perquè la persona dubta exageradament o per una intenció d'oferir una mala imatge de si mateixa.

Una puntuació directa de 5 o més (decatipus >9) es considera massa elevada.

Aquiescència (AQ) per a controlar la tendència a donar la mateixa resposta (vertader) independentment de la pregunta. Mesura també la incongruència en les respostes (si respon afirmativament a enunciats contradictoris). Està formada pels 95 elements que en el 16PF-5 tenen com a alternativa la paraula *verdader* enfront de *fals* (un 56% de la prova).

Pot indicar mala comprensió dels enunciats, respostes a l'atzar, dificultat d'avaluar-se o de descriure's a partir dels ítems del qüestionari. També podria reflectir que la persona té una forta necessitat de complaure l'examinador (sí a tot).

Amb una puntuació directa de 62 o més (decatipus >9), la prova es consideraria afectada d'aquiescència. Però queda a criteri del professional marcar el punt crític d'aquiescència.

Sempre que aquests índexs siguin molt elevats, cal buscar-ne la causa en cada cas i actuar en conseqüència.

Decatipus d'estils de resposta

Tabla 3. Puntuaciones directas y decatipos correspondientes para las escalas MI, IN y AQ.

DECATIPOS	ESCALAS		
	MI	IN	AQ
1	0-2		18-32
2	3-4		33-36
3	5-7		37-40
4	8-12	0	41-46
5	13		47-48
6	14-17		49-53
7	18-19	1	54-58
8	20-22	2-3	59-62
9	23	4-7	63-67
10	24	8-38	68-95

2. Dimensions globals

Les **cinc** dimensions globals resumeixen les correlacions entre les escales primàries i permeten una interpretació àmplia de la personalitat. Les escales són definides, en el pol positiu i negatiu, per un adjectiu.

Per a emprendre la interpretació de les dimensions globals, observarem primer els **apuntaments** i el grau de **congruència** en la composició de les dimensions.

2.1. **Apuntaments**: són les puntuacions **extremes**, és a dir, decatipus inferiors a 3,5 i superiors a 7,5. Normalment indiquen les característiques més distintives de la persona.

En la mostra espanyola, el 47,6% no té més d'un apuntament; i un 78% no en té més de dos.

S'aprecia una tendència a més apuntaments en dones que en homes.

2.2. **Congruència**: el professional ha d'identificar les escales que són congruents en la pertinença a una dimensió i les que puntuen en direcció contrària. Si es detecten **combinacions no esperades**, tenim un bon material per interpretar.

Per exemple, una persona amb una alta *extraversió* però que puntua negatiu en *atreviment* (H-), és a dir, que es descriu com a tímida. Segurament es trobarà en situacions de patiment i conflicte entre el desig d'interacció amb el grup i la dificultat per a prendre iniciatives socials.

2.3. Dimensions globals

DIMENSIÓ GLOBAL

Extraversió Introvertida - Extravertida (Ext -) (Ext +)	Reservada	(A-)	(A+)	Afable
	Seriosa	(F-)	(F+)	Animosa
	Tímida	(H-)	(H+)	Atrevida/Emprenedora
	Calculadora/privada	(N+)	(N-)	Senzilla/Natural
	Autosuficient	(Q2+)	(Q2-)	Seguidora/Integrada

L'extravertit acostuma a mostrar orientació cap a les persones, busca relacionar-se amb els altres.

L'introvertit tendeix a ser menys sociable i obert perquè dedica més temps a estar amb si mateix que amb els altres.

Forta connexió entre *Ext* i desitjabilitat social. Diverses escales que la formen tenen relacions significatives amb l'escala *MI*. Podem pensar que ser extravertit és més desitjable socialment que ser introvertit, encara que cal recordar que la introversió es pot associar amb aspectes també positius socialment com la independència de pensament i la tendència a pensar i reflexionar.

Per correlacions amb altres proves:

En l'extraversió intervenen aspectes de diversió, flexibilitat i tolerància.

També pot haver-hi connexions positives amb sensació de benestar (CPI) i negatives amb manifestacions ansioses, depressió, inseguretat i vulnerabilitat.

En el pol baix, la introversió marcaria poca sociabilitat i baixa flexibilitat. Però també independència de pensament i tendència a pensar i deliberar.

DIMENSIÓ GLOBAL

Ansietat Ajustada - Ansiosa (Ans-) (Ans+)	Emocionalment estable	(C+)	(C-)	Reactiva
	Confiada	(L-)	(L+)	Vigilant, suspicax
	Segura	(O-)	(O+)	Aprensiva
	Relaxada	(Q4-)	(Q4+)	Tensa, Impacient

El 16 PF- defineix una persona ansiosa com reactiva (C-) vigilant (L+), preocupada o aprensiva (O+) i tensa o impacient (Q4+).

La persona amb baixa ansietat tendeix a ser poc pertorbable. Això es pot interpretar bé com una capacitat de minimitzar els efectes negatius de la situació, o bé com una falta de motivació al canvi perquè es tracte d'una persona que s'acomoda fàcilment.

També hem de considerar que l'ansietat pot ser una resposta a situacions externes o pot generar-se internament.

Forta relació entre *ansietat* i *desitjabilitat social*.

Per les relacions amb altres proves

Persones amb *ansietat* alta poden tenir dificultats per a controlar les reaccions o emocions. Pot impedir-los apreciar amb claredat els altres i a un mateix (relació negativa amb *empatia* i *perspicàcia*).

Pobra impressió social, es mostren amb falta de confiança i d'ambició assertiva.

Relació negativa amb escales de sensació de benestar i de signe positiu amb vulnerabilitat.

DIMENSIÓ GLOBAL

		Afable	(A+)	(A-)	Reservada
	Duresa	Sensible	(I+)	(I-)	Objectiva/Utilitària
Receptiva - Mentalitat dura		Abstreta	(M+)	(M-)	Pràctica
(Dur-)	(Dur+)	Oberta al canvi	(Q1+)	(Q1-)	Tradicional

Una persona dura tendeix a ser reservada (A-), objectiva (I-), pràctica (M-) i tradicional (Q1-).

La persona extremament **dura** pot fer l'efecte de ser inamovible pels seus criteris fixos. No sol obrir-se a altres punts de vista, ni a persones poc comunes ni a noves experiències, incloses les pròpies experiències emocionals.

En l'altre pol, la persona **receptiva** és afable (A+), sensible (I+), abstreta (M+) i oberta al canvi (Q1+), encara que també pot passar que, al contrari del dur, la persona receptiva no tinga en compte aspectes pràctics i objectius de la situació. Aborda les qüestions des d'un punt de vista cultural, refinat i sensible, i també està oberta a les relacions interpersonals, a la fantasia. La sensibilitat pot comportar restar molt exposada a l'emocionalitat.

Correlacions amb constructes d'altres proves:

Relació entre *duresa* i tendència a enfocar els aspectes de la vida amb un enfocament cognitiu i auster o sec.

Relació positiva entre *duresa* i sentit de la responsabilitat: ordre, assoliment, autodisciplina i deliberació, com també autocontrol.

Manifestar-se dur pot significar pèrdua de comprensió, autoacceptació o hedonisme.

La persona receptiva tendeix a l'emocionalitat i l'empatia. També tendeixen a mostrar-se afables, afectuoses i altruistes.

DIMENSIÓ GLOBAL

Independència		Deferent	(E-)	(E+)	Dominant
		Tímida	(H-)	(H+)	Atrevida
Acomodatícia - Independent		Confiada	(L-)	(L+)	Vigilant
(Ind-)	(Ind+)	Tradicional	(Q1-)	(Q1+)	Oberta al canvi

La independència gira al voltant de la tendència de ser actiu i enèrgicament determinat amb els pensaments i les accions. Té un fort component de resolució social. És persuasiva, animada a desafiar els valors establits i desconfia de la interferència dels altres. En el pol extrem, si la conducta no està temperada (atenuada) per l'autocontrol, la sociabilitat o la sensibilitat (*duresa -*), poden aparèixer aspectes desagradables com la inflexibilitat i la dominància. Les persones independents poden esdevenir poc confortables o ineficaces en situacions que impliquen la necessitat d'acomodar-se als altres.

Per contra, la persona acomodatícia sol ser deferent, tímida, confiada i tradicional. No qüestiona el que troba. Valora l'agradabilitat més que l'autodeterminació. La influencien tant la situació com els altres, en la formació d'opinió i en la conducta. Pot ser poc eficaç en situacions que requereixen autoexpressió, assertivitat o persuasió. L'acomodació pot relacionar-se amb el desig d'evitar el dany o l'ansietat.

Per correlacions amb altres proves:

La persona independent pot tenir una bona presència social, però amb el risc de caure en l'agressivitat i perdre amabilitat.

Té components de desobediència, interès per les coses noves, curiositat intel·lectual.

Relació negativa amb autocontrol i positiva amb impulsivitat.

DIMENSIÓ GLOBAL

Autocontrol	Animosa	(F+)	(F-)	Seriosa
Desinhibida - Autocontrolada	Inconformista	(G-)	(G+)	Atenta a les normes
(Aut-)	Abstreta	(M+)	(M-)	Pràctica
(Aut+)	Tolerància al desordre	(Q3-)	(Q3+)	Perfeccionista

És la dimensió del domini de les urgències o dels desitjos personals.

La persona de puntuació alta, **autocontrolada**, és capaç d'inhibir els impulsos. Ho fa de diferents maneres, segons la seua estructura de les escales primàries.

Pot ser que no valore la flexibilitat i l'espontaneïtat o bé que, tot i valorar-les, siga autocontrolada a pesar dels seus desitjos.

En l'altre pol: la persona **desinhibida** sol respondre a les seues urgències. Pot ser flexible en les respostes però en determinades situacions que requereixen autocontrol pot tenir dificultats per a reprimir-se. Es pot arribar a considerar autoindulgent, desorganitzada, irreprimible o irresponsable.

Segons les correlacions amb altres proves:

Autocontrol es relaciona positivament amb presència social i bona impressió. Desitjable socialment.

També amb sentit de la responsabilitat: competència, ordre, deure, assoliment, autodisciplina i deliberació.

Es relaciona negativament amb impulsivitat, autoexpressió social i obertura a l'experiència.

COMPOSICIÓ DE LES DIMENSIONS GLOBALS

EXTRAVERSIÓ	A+ F+ H+ N- Q2-
ANSIETAT	C- L+ O+ Q4+
DURESA	A- I- M- Q1-
INDEPENDÈNCIA	E+ H+ L+ Q1+
AUTOCONTROL	F- G+ M- Q3+

Escala	Los polos bajo (-) y alto (+) definen una persona...	
Afabilidad	A-	fría, impersonal y distante
	A+	cálida, afable, generosa y atenta a los demás
Razonamiento	B-	concreta
	B+	abstracta
Estabilidad	C-	reactiva y emocionalmente cambiante
	C+	emocionalmente estable, adaptada y madura
Dominancia	E-	deferente, cooperativa y evita los conflictos
	E+	dominante, asertiva y competitiva
Animación	F-	seria, reprimida y cuidadosa
	F+	animosa, espontánea, activa y entusiasta
Atención a normas	G-	inconformista, muy suya e indulgente
	G+	atenta a las normas, cumplidora y formal
Atrevimiento	H-	tímida, temerosa y cohibida
	H+	atrevida/segura en lo social y emprendedora
Sensibilidad	I-	objetiva, nada sentimental y utilitaria
	I+	sensible, esteta y sentimental
Vigilancia	L-	confiada, sin sospechas y adaptable
	L+	vigilante, suspicaz, escéptica y precavida
Abstracción	M-	práctica, con los pies en tierra y realista
	M+	abstraída, imaginativa e idealista
Privacidad	N-	abierta, genuina, llana y natural
	N+	privada, calculadora, discreta y no se abre
Aprensión	O-	segura, despreocupada y satisfecha
	O+	aprensiva, insegura y preocupada
Apertura al cambio	Q1-	tradicional y apegada a lo familiar
	Q1+	abierta al cambio, experimental y analítica
Autosuficiencia	Q2-	seguidora y se integra en el grupo
	Q2+	autosuficiente, individualista y solitaria
Perfeccionismo	Q3-	flexible y tolerante con el desorden o las faltas
	Q3+	perfeccionista, organizada y disciplinada
Tensión	Q4-	relajada, plácida y paciente
	Q4+	tenso, enérgica, impaciente e intranquila

ESCALES PRIMÀRIES

Descripció de les escales primàries mitjançant adjectius. *Manual 16F-5*, Ediciones TEA.

3. Escales primàries

Abans d'examinar cadascuna de les escales primàries, el professional hauria d'examinar el perfil primari en conjunt i els apuntaments.

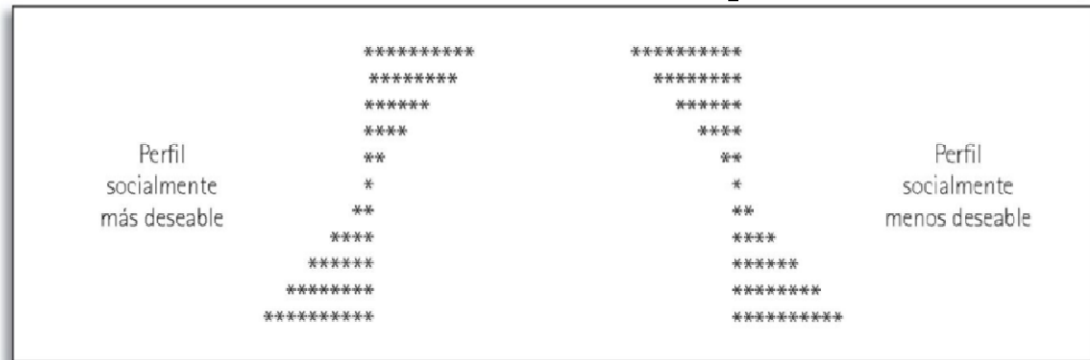
3.1. Forma general

L'examen global determina la forma general del perfil. Es tracta d'una apreciació holística i temptativa.

Fariem la divisió de la prova entre l'escala H i la I, aproximadament la meitat. Si la meitat superior té més apuntaments alts i la inferior en té més de baixos, aleshores tenim un perfil més socialment *positiu* o desitjable.

L'ús d'aquesta recepta, amb cautela, ens permet una visió de conjunt dels resultats.

En cap cas no substitueix un examen detallat de les escales.

3.2. Apuntaments

Com ha quedat dit per les dimensions globals, les puntuacions extremes indiquen les característiques més distintives del subjecte.

Considerem puntuacions extremes els decatipus inferiors a 3,5 i superiors a 7,5.

En la mostra total, la majoria de casos, un 68,8%, té entre 3 i 7 apuntaments. Només un 5% dels casos corresponen a persones amb més de 9 apuntaments.

No tenir-ne cap o tenir-ne un de sol també és poc freqüent; ocorre en el 4,1 dels casos.

3.3. Escales primàries

Freda, impersonal, distant

AFABILITAT

Afable, càlida, generosa, atenta als altres

A- reservada

A+ afable

A- persona **cauta** en les implicacions i els contactes. Prefereix **treballar en solitari** i en treballs mecànics, intel·lectuals o artístics. Prefereix ser arquitecta abans que orientadora, investigar sobre un producte abans que presentar-lo a la gent.

Pot sentir-se incòmoda en situacions que requereixen molta interacció personal o manifestació d'emocions.

Pot ser una persona molt **eficient**, molts investigadors són **A-**, per exemple.

Puntuacions molt baixes poden implicar un historial de relacions socials poc satisfactòries (causa o efecte).

A+e té **interès en les persones**. Prefereix ocupacions que impliquen **interacció amb els altres**. Se sent còmoda en situacions que requereixen **proximitat personal**. Es troba més a gust amb gent que a soles, prefereix treballar en una oficina amb molta gent que al seu propi despatx.

Cal pensar si, en puntuacions altes, hi ha dependència dels altres o de les relacions.

Poden sentir-se incòmodes amb gent poc accessible.

A+ manifesta una conducta socialment desitjable.

A és una de les escales que més diferencia entre homes i dones. Les dones puntuen més alt en aquesta escala.

RAONAMENT

B- de pensament concret

B+ de pensament abstracte

L'escala de raonament està formada per 15 elements relacionats amb la capacitat de resoldre problemes mitjançant el raonament.

En cap cas, aquesta escala curta d'avaluació d'aspectes intel·lectuals, no pot reemplaçar una mesura més llarga i fiable.

No és un tret de personalitat però s'hi inclou perquè l'estil cognitiu modera l'expressió de la major part dels trets de personalitat.

Puntuació alta: bona capacitat de raonament. Encara que tampoc no és estrany que una persona de nivell mitjà o alt tinga una puntuació baixa en aquesta escala. Pot ser qüestió de distracció, poca motivació...

Encara que no és un tret de personalitat, presenta correlacions significatives amb les escales següents:

Estabilitat (C+) Confiança (L-) Practicitat (M-) Seguretat(O-) i Relaxació (Q4-)

ESTABILITAT

reactiva i emocionalment canviant

C- reactiva

emocionalment estable, adaptada i madura

C+ estable

Mesura la qualitat de l'encarament dels problemes i reptes diaris de la vida. És el component principal de la dimensió **ansietat**.

Puntuació alta: la persona passa per la vida controlant els successos i les emocions, amb **equilibri** i de manera **adaptativa**. Cal valorar si té **C+** per negació de sentiments negatius o problemàtics, per donar bona imatge (si hi ha correlació amb una MI alta) o per capacitat d'encarar-los adequadament.

Reconeix que poques vegades hi ha problemes que no puga afrontar, que normalment dorm satisfeta del dia, que **es recupera fàcilment** dels entrebancs.

Puntuació baixa: admet que té més **canvis d'humor** que la majoria, que no té satisfetes les necessitats emocionals i que sent que no pot controlar que petites coses li facen mal.

Correlacions:

C- ansietat, hostilitat/irritació, depressió, **inseguretat** i **vulnerabilitat** del NEO.

C+ **autoestima**, èxit social, perspiciàcia i **eficàcia** intel·lectual. Una persona estable té més possibilitats d'èxit.

DOMINÀNCIA

deferent, cooperativa, evita els conflictes

E- deferent

dominant, assertiva, competitiva

E+ dominant

Mesura la tendència a fer valdre la **pròpia voluntat** per damunt de la dels altres en lloc d'acomodar-se als desitjos dels altres.

És l'escala que més contribueix a la dimensió d'**independència**.

E alta: se sent còmode impartint instruccions a la gent, pot ser **dur i incisiu** quan ser educat no funciona, expressa clarament quan el raonament d'una altra persona li sembla erroni. La majoria dels **E+** s'esforcen per manifestar **els seus desitjos i opinions** i per aconseguir allò que volen. Se senten lliures de **criticar** els altres i d'intentar controlar-los la conducta.

Hem de valorar el risc que el subjecte pugui ser més agressiu que **assertiu**.

E baixa: tendeix a evitar el conflicte adaptant-se als **desitjos dels altres**. Posposa fàcilment els seus desitjos i sentiments. És més **cooperatiu** que assertiu, no s'enfrontaria als amics i seguiria les seues indicacions si s'hagueren perdut en una ciutat. Deixa passar la qüestió si algú li fa res que el molesta.

Diferències entre sexes: en dones, lleugerament puntuacions més baixes; són més deferents.

ANIMACIÓ

seriosa, reprimida i curosa
F- seriosa

animosa, espontània, activa i entusiasta
F+ animosa

F+ és entusiasta, **espontània** i desitjosa d'atenció; és **activa** i propensa a estimular les situacions socials. Aquesta **animació** i recerca d'atenció pot prendre dimensions inapropiades en determinades situacions que requereixen respecte i moderació. A l'extrem, pot reflectir un aspecte capritxós en el sentit d'immadur i poc fiable.

El subjecte respon que li agrada ser al mig de molta activitat i **excitació**, que prefereix vestir a la moda i original, i que prefereix ocupar una vesprada amb els **amics** en una reunió animada.

F- tendeix a prendre's la vida amb més **seriositat**; és més **callada** o apagada, curosa i no tan propensa a la diversió; tendeix a **inhibir** l'espontaneïtat i pot semblar reprimida o circumspecta. Pot semblar **madura** però no divertida.

El subjecte respon que prefereix dedicar-se a una tasca tranquil·la que li agrada que no participar en una reunió animada, que no el diverteix gaire l'humor de les sèries de TV i que creu més a ser seriós en la vida que no en la dita "diverteix-te i sigues feliç".

F+ contribueix a la dimensió **d'extraversió**. També contribueix al pol baix d'**autocontrol**.

Correlacions: extraversió, **sociabilitat**, presència social i impulsivitat.

ATENCIÓ A LES NORMES

inconformista, molt seua i indulgent

G- inconformista

Atenta a les normes, complidora i formal

G+ formal

Mesura el grau en què les normes culturals de la correcció o incorrecció s'han interioritzat i governen la conducta de la persona (**superego** psicoanalític).

Una persona G+ tendeix a percebre's com a **complidora** de les regles, dels principis i de les bones maneres. Persona atenta a la norma, **formal** i **perseverant**. Si és extrema, pot caure en el dogmatisme i comportar-se de manera inflexible o rígida.

Una persona G- acostuma a esquivar les regles. Pot ser perquè no ha interioritzat el concepte de correcte o incorrecte o perquè es guia per valors que no estan basats en els usos convencionals; seria convenient determinar-ho. Ser **inconformista** sol implicar la necessitat d'**autonomia** i de **flexibilitat**.

Contingut dels elements

G+ quan pren una decisió, pensa amb cura en el que és o no és **just** i **correcte**, opina que la gent hauria d'insistir que les normes morals se segueixen de manera estricta. Dóna més valor al respecte per les **normes** i bones maneres que a ser lliure de fer el que es desitja.

G- afirma que la majoria de les normes poden ser incomplides quan hi ha bones raons per a fer-ho, també que la irrita la gent que insisteix a fer-li seguir les mínimes regles de seguretat i que ser **lliure** per a fer allò que un vol és més important que tenir bones maneres i respectar les normes.

Correlacions: en positiu, perseverança, control d'impulsos i necessitat d'ordre. En negatiu, autonomia, **diversió** i **impulsivitat**.

ATREVIMENT

tímida, temerosa i cohibida
H- tímida

atrevida i segura socialment, emprenedora.
H+ atrevida

Puntuació alta en H, persona que es considera **atrevida**, **aventurera** i no mostra temor en les situacions socials. Acostuma a iniciar els contactes socials i no és tímida quan es troba en un ambient nou. Presenta un alt grau de necessitat **d'exhibicionisme** personal.

Puntuació baixa en H, persona que es considera **tímida** socialment, **cauta** i **vergonyosa**. Li resulta difícil parlar a un grup de persones. Possiblement té l'experiència subjectiva de no estar a gust, també **falta d'autoestima** davant de situacions noves, especialment les interpersonals.

L'atreviment (H+) és una de les variables que més forta relació manifesta en la predicció de **l'autoestima** (segons la mesura el qüestionari de Coopersmith).

Contingut de les respostes

H+ diu que li resulta fàcil iniciar una conversa amb estranys, que encaixa amb facilitat quan s'uneix a un grup nou i que no li costa parlar davant d'un grup nombrós de persones.

H- diu que li costa bastant iniciar una conversa amb estranys, que es mostra tímida i **inhibida** quan coneix una persona i que se sent desconcertada quan de colp passa a ser el centre d'atenció en un grup social.

L'atreviment (H+) contribueix al pol positiu de la dimensió **d'extraversió**, també a la d'**independència**.

SENSIBILITAT

objectiva, gens sentimental i utilitària

I- objectiva

sensible, esteta i sentimental

I+ sensible

La persona alta en **I** es basa en l'**empatia** i la sensibilitat a l'hora de fer consideracions. És més **refinada** en els interessos i gustos, i més sentimental que I-. A l'extrem, I+ s'arrisca a basar-se tant en els aspectes **subjectius**, que podria passar per alt aspectes més funcionals.

La persona baixa en **I** mostra menys sentiments i se centra més en la part **operativa** de les coses i el treball. L'extrem de I- s'arrisca a preocupar-se tant per la utilitat i l'**objectivitat**, que pot excloure de les seues consideracions els sentiments dels altres. Té problemes en les situacions que requereixen sensibilitat.

Presenta les màximes diferències significatives entre sexes. Les dones tenen més I que els homes.

La sensibilitat és un dels principals components del pol baix (receptivitat) de la dimensió **duresa**.

Contingut del ítems

I+ aprecia més la bellesa d'un poema que una bona estratègia esportiva; al carrer es pararia abans davant d'un artista que pinta que d'un edifici en construcció; prefereix les bones novel·les o el teatre que no el futbol.

I- prefereix, a l'hora de llegir, l'acció realista abans que una novel·la imaginativa; està més interessat a fer coses mecàniques i té traça per a arreglar ginys; en la infantesa dedicava més temps a fer coses que a la lectura.

Correlacions: (I-) pot mostrar tendència a ser emocionalment madura, **dominant** i atenta a la **normativa**. Aquest patró de conducta s'adequa a la noció de l'**objectivitat no emocional** de la persona que no es permet a si mateixa la vulnerabilitat, cosa que és inherent al pol baix de l'escala I.

VIGILÀNCIA

confiada, sense sospites i adaptable

L- confiada

vigilant, suspicax, escèptica i previnguda

L+ vigilant

Mesura un continu que va des de la tendència a confiar fins a una postura vigilant de les intencions dels altres.

L alta, persona que no se sent ben compresa, que pensa que es poden aprofitar d'ella i que es veu diferent de la majoria. Pot arribar a tenir dificultats considerables per a rebaixar l'estat de vigilància en situacions en què convindria fer-ho. A l'extrem, la **desconfiança** podria anar cap a l'**animositat** (animadversió, malvolença), cosa que suggereix algunes correlacions amb altres variables.

L baixa (confiança) pertany a persones que esperen rebre un tractament just i lleial dels altres, i també pensen que els altres tenen bones intencions. Es correlaciona amb sensació de **benestar** i de relacions satisfactòries. També positivament amb MI. Ser confiat és socialment més desitjable.

Segons la resposta als continguts:

L+ afirma que hi ha una gran diferència entre el que diuen les persones i el que fan; que si algú és franc i obert, els altres se n'intentaran **aprofitar**; que probablement no es pot confiar en més de la meitat de la gent; que és encertat mantenir-se **en guàrdia** amb els qui parlen de manera molt amable.

L- respon "fals" als enunciats anteriors.

La vigilància (**L+**) contribueix a la dimensió **d'ansietat** i també a la d'**independència**.

ABSTRACCIÓ

pràctica, toca de peus a terra, realista

M- realista

abstreta, imaginativa i idealista

M+ abstreta

M+ més orientada a processos mentals i **idees** que a aspectes pràctics. Reflecteix més una **vida interior** que no preocupació per l'ambient. Ocupada en els seus pensaments, imaginant, **fantasiejant** i, sovint, entotsolant-se en els pensaments. Pot generar moltes idees i relacionar-se així amb la **creativitat**. Una M+ extrema pot descuidar la situació externa i arribar a tenir accidents per l'abstracció (imatge del professor despistat). Pondera negativament la dimensió **d'autocontrol**.

M- s'orienta més cap a **percepcions**, les dades observables i la **realitat ambiental**. Persona **pràctica**, orientada més a l'ambient i les seues exigències, toca de peus a terra. Una M- extrema pot arribar a ser tan concreta i literal que no puga resoldre realment els problemes. Els fets sempre, no la intuïció.

Contingut dels ítems

M+ afirma que para més atenció als pensaments i la imaginació que a les coses pràctiques que l'envolten; que, a vegades, està tan capficada en els seus pensaments que pot perdre la noció del temps; que desordena o no troba les coses; que pot passar per alt els detalls pràctics perquè s'interessa més per les idees.

M- afirma que els seus pensaments tendeixen més a girar sobre coses realistes i pràctiques que necessiten fer-se, i que les seues idees són realistes i pràctiques.

La correlació amb l'escala G suggereix relació entre ser abstret i **indulgent**. Amb l'escala Q1+ suggereix que ser abstret pot implicar buscar **perspectives noves**, poc convencionals. Contribueix al pol baix de **duresa**.

Correlació negativa amb MI. Ser pràctic i realista és més desitjable que ser idealista.

APRENSIÓ

segura, despreocupada i satisfeta

O- despreocupada

aprensiva, insegura i preocupada

O+ aprensiva

Una puntuació alta en O indica que es preocupa de les coses, que té sentiments d'aprensió i d'**inseguretat**. Pot ser com a resposta a una situació particular o com a patró característic d'aquesta persona. La preocupació pot tenir resultats positius perquè promou que la persona pugui anticipar perills i conseqüències de les seues accions i dels altres.

Però realment, la persona aprensiva (O+) sol oferir una imatge social pobra.

Una puntuació baixa en O és molt segura, gens disposada a l'aprensió ni dominada per un sentiment d'inadequació. Es presenta confiada i autosatisfeta. Si és molt baixa, pot indicar una negació dels aspectes pejoratius de la persona.

El pol baix (O-) és més desitjable socialment.

Contingut dels ítems:

O+ és sensible, es **preocupa** massa de les coses que ha fet, se sent ferida si els altres no l'accepten i acostuma a ser molt **crítica**.

O- afirma que es preocupa menys que la majoria, que no pateix si les altres persones no l'accepten ni es dedica a cavil·lar sobre el que hauria d'haver dit i no va dir.

O+ contribueix substancialment a la dimensió **d'ansietat**. Aquesta presència de O en ansietat és avalada per les correlacions amb els altres instruments.

(**Aprensió**: recel, prevenció, contra allò de què hom tem algun dany, algun perjudici, alguna molèstia, etc. <<http://www.diccionari.cat/>>)

PRIVACITAT

oberta, genuïna, senzilla i natural

N- oberta

privada, calculadora, discreta i poc oberta

N+ privada

Mesura la tendència a la **naturalitat** enfront d'una posició **reservada** i de manca d'obertura.

Relacionada amb la dimensió d'**extraversió**.

N+ diu que prefereix “no descobrir el seu propi joc” més que “posar totes les cartes sobre la taula”.

N- parla amb facilitat sobre si mateixa. A l'extrem, la persona pot ser natural, fins i tot, en situacions on convindria no ser-ho.

Relació negativa entre N i MI, és a dir, la naturalitat (N-) és el pol socialment més desitjable.

Contingut

N+ prefereix guardar els seus problemes per a ella abans que discutir-los amb els amics; li és difícil parlar sobre qüestions personals i afirma que no és fàcil intimar amb ella.

N- diu que té facilitat per a parlar dels seus sentiments i que no és de les persones que dóna respostes concises a qüestions personals.

Relació entre privacitat (N+) i **introversió**, especialment pel components de **timidesa**, **reserva** i **autosuficiència**.

La relació entre la naturalitat (N-) i l'extraversió és reforçada per les relacions amb altres instruments.

La privacitat no va bé amb la unió emocional a una altra persona. La persona *privada* (reservada) pot **desconfiar** dels altres (Neo) i també pot estar **descontenta** amb si mateixa (CPI).

OBERTURA AL CANVI

Tradicional, aferrada a les coses familiars

Q1- tradicional

oberta al canvi, experimental i analítica

Q1+ oberta al canvi

Una persona amb Q1+ sol pensar en com pot **millorar** les coses i li agrada l'**experimentació**. Si el que hi ha no la satisfà, s'inclina amb facilitat pel **canvi**.

Una persona amb Q1- prefereix les maneres **tradicionals** i conegudes de veure les coses; no es qüestiona com estan fetes les coses i prefereix allò que és **familiar** i es pot predir, encara que no siga una situació ideal.

Contingut dels ítems

Q1+ diu que li agrada més intentar noves maneres de fer les coses que seguir camins coneguts; que troba més interessant la gent amb punts de vista diferents de la majoria i que l'avorreix el treball familiar i habitual.

Q1- afirma que el treball familiar i habitual li dóna confiança; que no li agraden les persones que són *diferents* i originals i que poden tenir més problemes aquells que qüestionen o canvien els mètodes que ja funcionen.

L'escala Q contribueix a la dimensió **d'independència**. També al pol baix de **duresa**. Els components d'inconformitat i d'obertura a noves idees es reflecteixen en la correlació amb el pol baix de **G (inconformista)** i el pol alt (**M+**) de l'abstracció.

AUTOSUFICIÈNCIA

Seguidora, s'integra en el grup
Q2- seguidora

Autosuficient, individualista i solitària
Q2+ autosuficient

Es relaciona amb el manteniment de contacte amb els altres.

Una persona Q2+ és **autosuficient**, prefereix estar a soles i prendre les decisions pel seu compte. Pot tenir dificultats per a treballar en companyia d'altres i li costa demanar ajuda.

Una persona Q2- està orientada al grup, prefereix estar **envoltada de gent** i li agrada fer coses amb els altres. Pot arribar a estar tan orientada al grup que siga poc efectiva en situacions en què no pot rebre ajuda o quan l'ajuda és molt pobra.

Es relaciona la Q2 i l'escala MI. Sembla ser socialment més favorable presentar-se com a extravertit i orientat al grup que com a autosuficient.

Contingut del ítems

Q2+ indica que li agrada fer plans **a soles**, sense interrupcions ni suggeriments d'altres; pot passar fàcilment un matí sencer sense necessitat de parlar amb ningú; a l'hora de construir i fer alguna cosa prefereix treballar a soles.

Q2- diu que li agrada participar **amb d'altres** per a fer qualsevol cosa; que li agraden els moments en què té persones al voltant i prefereix els jocs on es formen **equips** o en què cal tenir un company.

Una puntuació baixa en l'escala Q2 contribueix a la dimensió **d'extraversió** i orientació cap als altres.

PERFECCIONISME

flexible i tolerant amb el desordre o les faltes

Q3- flexible

Perfeccionista, organitzada i disciplinada

Q3+ perfeccionista

Q3 alta: vol fer bé les coses, acostuma a ser organitzada i es planifica. Probablement es troba a gust en situacions organitzades i previsibles. Li poden resultar dures aquelles que no pot preveure. A l'extrem, pot ser inflexible.

Q3 baixa: deixa les coses a l'atzar i se sent més a gust en una situació sense molt d'ordre. Podria ser considerada mandrosa, desorganitzada i amb falta de preparació. Pot arribar a no tenir cap motivació per comportar-se de manera planificada i organitzada, especialment si la conducta no és important per a ella.

Continguts

Q3+ diu que sempre conserva les seues pertinences en perfectes condicions; que comença a fer immediatament el que cal fer; li agrada fer plans amb antelació i diu que qualsevol treball cal fer-lo bé, si és que es fa.

Q3- afirma que no li importa si té l'habitació desordenada, que no sempre es pren temps per a pensar en tot el que necessita abans de començar una tasca; que hi ha treballs que no necessiten ser fets amb tanta cura com d'altres.

El perfeccionisme (Q3+) contribueix a la dimensió d'autocontrol.

Es correlaciona amb MI però molt lleugerament; potser això ens indica que el perfeccionisme no és clarament desitjable socialment.

Les relacions amb les altres proves poden suggerir en el subjecte Q3+ la necessitat de predictibilitat i inflexibilitat de judici, que pot anar acompanyada d'una forta necessitat d'ordre juntament amb el rebuig de l'ambigüitat.

TENSIÓ

relaxada, plàcida, pacient

Q4- relaxada

tensa, enèrgica, impacient, intranquil·la

Q4+ tensa

Q4+: acostuma a manifestar una energia incansable i a mostrar-se intranquil·la quan ha d'esperar. És impacient. Se sent frustrada molt ràpidament, s'irrita si ha de canviar els plans a causa dels altres.

Un cert grau de tensió és positiu per a emprendre una acció; però una tensió elevada pot portar a la impaciència i la irritabilitat. Una tensió elevada pot pertorbar l'autocontrol o impedir una acció efectiva.

Les puntuacions altes poden reflectir una tensió característica de la persona, però també podrien ser específiques de la situació concreta que viu.

Q4-: persona que sol sentir-se relaxada i tranquil·la, és pacient i no es frustra amb facilitat. A l'extrem, un baix nivell d'energia pot dur-la a no estar motivada, és a dir, no es mourà cap al canvi que, de vegades, seria necessari.

La desitjabilitat social pot afectar els resultats de l'escala Q4 perquè té la correlació amb el MI més elevada de totes les escales.

Q4 és la que més contribueix a la dimensió ansietat.

Correlació amb altres proves:

Correlació positiva amb ansietat, hostilitat, depressió i impulsivitat.

Correlació negativa amb autocontrol, perspiciàcia, empatia i tolerància.

Informe 16PF-5 d'epm10

1. Escales d'estil de resposta

1.1. Manipulació de la pròpia imatge MI

Puntuació directa: 6 Decatipus: 2

És una puntuació realment baixa respecte a la mitjana de la població de referència. Tindrem en compte que *emp10*, probablement, ha distorsionat negativament la seua imatge i ha presentat una imatge pejorativa de si mateixa.

1.2. Escala d'infreqüència IN

Puntuació directa: 3 Decatipus <8

Les respostes d'*emp10* no destaquen per la raresa respecte al grup de referència. Cap consideració.

1.3. Escala d'aquiescència

Puntuació directa: 39 Decatipus: 4

Podem dir que les respostes d'*emp10* no estan afectades d'aquiescència.

2. Dimensions globals

2.1. Apuntaments

En una sola dimensió, la d'AUTOCONTROL: decatipus = 2

2.1. Congruència

Valorarem aquesta característica en l'anàlisi de cadascuna de les dimensions.

2.3. Dimensions

- EXTRAVERSIÓ: A+ F+ H+ N- Q2-

Decatipus = 4 L'escala té una composició congruent (5, 6, 4, 6, 8)

Podem dir que no és una persona marcadament extravertida; més aviat és lleugerament introvertida.

No deu tenir problemes a l'hora de relacionar-se socialment perquè és suficientment afable i animosa, encara que en algunes circumstàncies podria ser un poc tímida. I, ho

remarquem, és una persona que no necessita el grup perquè és molt autosuficient i prefereix resoldre autònomament els seus problemes.

- ANSIETAT: C- L+ O+ Q4+

Decatipus = 6 L'escala té una composició congruent = (4, 5, 6, 8)

Es veu que és una persona lleugerament ansiosa, encara que suficientment confiada i poc aprensiva. L'element que pot afegir tensió al caràcter és l'actitud enèrgica davant les coses i la impaciència.

- DURESA: A- I- M- Q1-

Decatipus = 4 L'escala té una composició congruent = (5, 8, 9, 6)

És una persona més aviat oberta, receptiva, molt més sensitiva i emotiva que objectiva i, sobretot, té una forta imaginació i fantasia. Està més atenta al seu món interior que al món real.

- INDEPENDÈNCIA: E+ H+ L+ Q1+

Decatipus = 4 L'escala té una composició congruent = (3, 4, 5, 6)

És una persona que no necessita manifestar la seua independència, no imposa l'opinió ni intenta convèncer els altres. Més aviat cedeix abans d'entrar en conflicte. Més aviat podem dir que prefereix adaptar-se al grup i deixar-se guiar pels altres. Accepta pensaments diferents dels seus i no busca ser el centre d'atenció.

- AUTOCONTROL: F- G+ M- Q3+

Decatipus = 2 L'escala té una composició congruent = (6, 2, 9, 3)

És una persona que no s'acomoda al compliment de les normes. No sembla que es tracte d'un problema de diferenciar el que és correcte o incorrecte, sinó que té més a veure amb seguir el seu propi criteri. Les valoracions subjectives de la realitat i de la norma marquen les seues accions. Troba més important per a ella i per als altres l'espontaneïtat i la llibertat que no les obligacions. És poc exigent i indulgent amb les imperfeccions.

3. Escales primàries

3.1. Forma general

Amb alguna excepció, gran part de les respostes responen a un perfil de baixa desitjabilitat social. Ja hem reparat en l'excessivament baixa puntuació de l'escala MI. Podem preveure la possibilitat d'una distorsió intencionada en les respostes o bé explicar-ho com un aspecte coherent amb les característiques d'*emp10* detectades en la baixa puntuació de *perfeccionisme* i *atenció a les normes*, i també per l'alta puntuació de l'escala *autosuficiència*.

Tot plegat, dona el perfil d'una persona que es guia pels seus propis criteris, sense a penes exigència per complir els models socials convencionals.

3.2. Apuntaments

Trobem un nombre d'apuntaments, 7, bastant comú en la seua població de referència (un 68,8% té entre 3 i 7 apuntaments). Se situen en les escales següents:

Dominància E: 3
Atenció a les normes G: 2
Sensibilitat I: 8
Abstracció M: 9
Autosuficiència Q2: 8
Tensió Q4: 9

3.3. Escales primàries

Ens detindrem només en aquelles en què hi ha hagut un apuntament, ja que són les que ens marquen les característiques més destacades de la personalitat de l'individu.

Dominància

No necessita imposar la seua opinió o desitjos. Té facilitat per a contribuir i cooperar en el projecte grupal. La baixa puntuació en aquesta escala denota tendència a la submissió o al conformisme. Cedeix abans que entrar en conflicte. Aquest baix nivell de *dominància* evita que característiques que veurem més endavant arriben a ser problemàtiques (atenció a les normes, autosuficiència i tensió).

Atenció a les normes

És una persona que es guia per les seues pròpies regles que no són, necessàriament, les regles compartides per la gran part de la comunitat. El seu criteri resta per damunt de la norma externa. Valora més la llibertat, la diversió i l'espontaneïtat que les bones maneres o les obligacions.

Sensibilitat

És una persona molt sensible i receptiva als estats emocionals propis i dels altres. Probablement, molt empàtica. La lectura subjectiva i emocional de les situacions s'imposa a una valoració més objectiva o pragmàtica. Para atenció als aspectes estètics i la motiva la bellesa molt més que la utilitat de les coses.

Abstracció

Probablement té una intensa vida interior. Molta fantasia i rica imaginació. Una mirada molt creativa sobre la realitat. Té una disposició molt favorable a perspectives innovadores i originals. Sempre serà més determinant per a ella el que pensa o imagina per damunt del que passa en la realitat. Caldrà vigilar si el descuit de la realitat pot arribar a ser preocupant.

Autosuficiència

Persona amb tendència a no demanar ajuda als altres. Es troba a gust estant a soles, li agrada treballar en solitari. No necessita l'opinió d'altres per a prendre decisions. Considerant les puntuacions en altres escales, veiem que no té dificultat en les interaccions socials, ja que és persona confiada i poc dominant. Tot i això, com que és molt independent, no té gran necessitat d'estar integrada en el grup.

Perfeccionisme

Té un grau molt baix de perfeccionisme. No acostuma a planificar ni a organitzar-se en les tasques que ha de fer. Assumeix fàcilment la incertesa, les sorpreses, les situacions inesperades. Té facilitat per a la improvisació. És molt tolerant respecte al desordre. Segurament té dificultats en situacions que requereixen rigor, compliment de dates, normatives precises... Podria ser molt problemàtica en treballs on siga contraproductiu l'espontaneïtat i la flexibilitat.

Tensió

És una persona amb molta energia, molt activa i probablement resolutiva. És possible que tinga dificultats per a acceptar el ritme dels altres quan siguen més lents. Segurament pateix per la impaciència i sovint li provoca irritació.